

Sportorvosi munka Vas megyében az elmúlt 20 évben

*Dr. Unger Péter
Dalmady emlékelőadás
2015.december 9.*

Vázlat

- A sportorvosi munka
- Vas megye, személyes tapasztalatok
- Specialitás
- Szakfelügyelet

Sportorvosi munka

- Beteganyag: egészséges sportoló fiatalok
- Tevékenység:
  - szűrővizsgálatok: (a szakvizsgálat ingyenes, a kiegészítő vizsgálatok helyben elvégezve térítésesek)
  - panaszosok ellátása (gyógyítás)
  - terhelés diagnosztika
  - életmód, táplálkozási tanácsadás
  - kiszállások, sportrendezvények orvosi felügyelete
  - fizioterápia, lökéshullámtherápia, lézertherápia

Sportegészségügyi hálózat története

90-es évek:

- 1996. OSEI-hez csatlakozás, anomáliák a működtetésben, mindenhol más körülmények, elégtelen finanszírozás
- Országosan megtörtént a struktúra megszervezése, átalakítása
- Megyénként változó helyzet a helyi sportszerető vezetők és politikusok függvényében

A magyar sportegészségügy szervezeti felépítése

Országos Sportegészségügyi Intézet (OSEI):

- Sportkórház : a rendszer központja és működtetője
- Országos Sportegészségügyi Hálózat (OSH)
- Válogatott Kereteket Ellátó Szolgálat (VKESZ)

OSEI

Sportkórház szakmai és szervezési feladatai:

- Szakképzés koordinálása,
- Továbbképzések, szinten tartó tanfolyamok
- Szervezési feladatok /OSH, VKESZ/
- Informatikai háttér, dokumentációs rendszer, szakmai anyagok, statisztika

OSH

- Országosan területi ellátás: megyei és városi rendelőkhben
- Fő feladat: szűrővizsgálatok
- Egyéb feladatok
- Minőségi munka-minőségi eszközök
- Perspektíva , előrelépés, fejlődés

VKESZ

Válogatott Kereteket Ellátó Szolgálat:

- Válogatott kerettag sportolók kiemelt ellátása(2000 fő)
- CALL center 24 órás szolgálat
- Soron kívüli, magas szintű ellátás a kijelölt kórházakban
- Válogatott keretek, csapatok orvosi ellátása nemzetközi versenyeken

Hálózat jövőképe

Zárt informatikai rendszer(online lekérdezés a sportági szakszövetségek által)

Egységes,pontos adatfeldolgozás,statisztika:
(hatásos érvrendszer a felsőbb vezetés felé)

Pecséthamisítás,csalás kiküszöbölése

- Orvosok,szakdolgozók megbecsülése(szükséges a szelekció)
- Kisforgalmú rendelő kell-e?
- Sportorvosi szakma presztízsének növelése
- Media szereplés,helyi kapcsolati háló építése

Sportorvosok életkora

OSH orvosai 2012-ben: 120 fő

- 50 alatti: 29 fő
- 50-60 éves: 59 fő
- 60-65 éves: 12 fő
- 65 év feletti: 20 fő

Vas megye: 1995-től

Struktúraváltás

Markusovszky Kórháztól örökölt elavult gépek, bűtorzat, felszerelés
minimális területű 50 m² rendelő

1996-ban OSEI-hez való csatlakozás

OSH Vas megyei rendelőjének kialakítása, felszerelése
Területi rendelők (felszámolása)

1996-tól vállalkozási formában való feladatellátás

Egészségügyi vállalkozás

- Önállóság, felelősség
- Nem alkalmazott, a feladatra szerződött, saját hatáskör a munka megszervezése
- Munkatársait az ügyvezető maga választhatja meg
- Költséghatékony működés
- Dolgozói létszám optimalizálása

Fejlődés 2006-tól

Aréna Savaria Sportkomplexum

Sportorvosi munka körülményei

Vas megye:

1 főállású főorvos,
3 részállású orvos
2 főállású asszisztens
2 részállású asszisztens

- Szombathelyi Megyei Szakrendelő (városi rendelők megszűntek)
- Vidéki városi szűrések (Kőszeg, Celldömölk, Sárvár, Körmend, Szentgotthárd)
- Tárgyi feltételek: 1997. Sportorvoslás szakmai minimum feltételrendszere adott
- 154/2001. (IX. 5.) Korm. rendelet: OSH helye szerepe és működési rendje, beutalási jog (a Markusovszky Kórház felé)

Szombathelyi rendelő

Fő feladat

Szűrővizsgálat :

Előjegyzés alapján (telefonos szervezés, csapatonként)

Versenydőszakok elején tumultus, várakozás max.2 hét

Adminisztráció: online + kartonrendszer

Többségében a kiegészítő vizsgálatokat is helyben kéri

SZOLGÁLTATÁS: tolerancia, udvariasság, türelem

Statisztika

2011

2012

2013

2014

2015

Országos összes:

262 747

266 122

271 839

331 360

?

+60000

Vas megye:

12 485

12 464

12 892

13 200

13 255

+900

Szűrővizsgálat célja:

a potenciálisan veszélyeztetett sportolók hatékony kiszűrése!

Hirtelen halál a sportpályákon Vas megyében az elmúlt 20 év alatt :

- Hypertrophias cardiomyopathia (37 éves)
- Nem cardiomyopathia kiváltotta bal kamra hypertrophia (40 éves)
- Koszorúér betegség(51 éves)

Csapatorvosi munka

Vas megye:

- Haladás VSE : 1200 fő
- Falco KC : 350 fő

5 év a Haladás labdarúgó csapatnál/jelenleg orvosi team/

Egyéb munka

Panaszosok ellátása (trauma, belgyógyászati)

- Kezelések(fiziotherápia, gyógytorna)
- Egyéb szolgáltatások:
- terheléses vizsgálatok,
- diétetikai, életmód tanácsadás
- antropometria
- tömeg sportrendezvényeken, egészségnapokon való megjelenés (vércukor-, koleszterin-, vérnyomás mérés, szórólap stb.)

Lökéshullám terápia

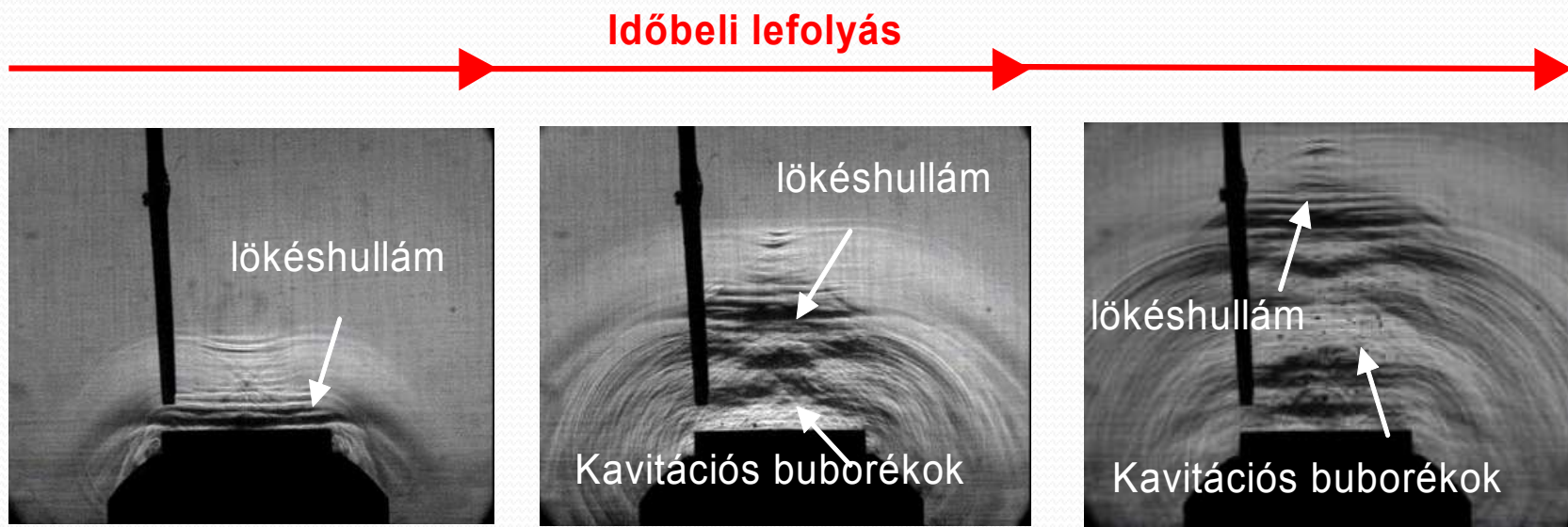
Szombathelyi rendelő

Lökéshullám hatása

- A radiális lökéshullám segítségével **pneumatikusan** (kompresszor, 1-4 Bar nyomás) **gerjesztett radiális lökéshullámokat** egy pisztoly segítségével továbbítjuk a fájdalmas területre.
- Energetizálja a beteg sejteket, beindítja és segíti a szervezet öngyógyítási folyamatait.
- Gyulladás csökkentés, fájdalomcsillapítás

A lökeshullámok terjedése vizes közegben:

A felvételek nagysebességű kamerával vízben készültek.

Túlterhelés patológiája

- -A sport illetve a munka során a sokszor ismételt mozdulatok az érintett izmok **inas tapadásának túlterheléses gyulladásához** vezetnek.
- -A krónikus gyulladás következménye:
terhelés képtelenség, migráló, majd állandósuló **fájdalom, mozgáskorlátozottság, functio laesa**

Insertiopathia

- Izom-ín-csont határán fellépő gyulladás
- Oka: ismétlődő terhelésre létrejövő chronikus gyulladás az ín csontos tapadásánál
- Fokozatos, lassú kialakulás
- Következménye: **tartós munka és sport képtelenség**

Insertiopathiák lokalizációja fizikai túlterhelésnél

- - teniszkönyök (markoló-csavaró mozdulat, pc egér)
- - váll bursitis calcarea (pénztáros)
- - csípőtáji bursitis trochanterica (le-föl lépés)
- - patella csúcs-szindróma (MÁV)
- - Achilles-ín fájdalom (postás)
- - plantáris fascitis , sarokcsont sarkantyú (fodrász)

Krónikus talpfájdalom

SZAKFELÜGYELET – 2013-tól: új struktúra

Szakfelügyelők

OTH

- **hatósági feladatok**
  - *igazgatás, engedélyek*
  - *jogszabályoknak való megfelelés*
(panaszügyekben is!)
- **Eseti megbízás listáról választva**

Minőségügyi Szakfőorvosok

OBDK / korábban GYEMSZI/

- **ellátási minőség javítása**
  - *tanácsadó, jobbító szerep*
  - *szakmai megfelelés*
  - *audit, módszertan, irányelv*
- **Állandó megbízásos jogviszony**

OBDK feladatai

- Minőségügyi szakfőorvosok koordinálása
- Irányelvfejlesztés módszertani támogatása, koordinációja
- Klinikai auditok kidolgozása
- Adatgyűjtések
- Szakmai irányelv fejlesztés

Szakmai irányelv:

= a tudományos világ kollektív bölcsessége, hazai viszonyokra adaptálva

Tudományos evidenciákon alapul

Szakmák között egyeztetett

Átlátható és dokumentált módon fejlesztett

Összefoglalás

Közös célunk:

- A meglévő OSEI struktúra megőrzése (új telephely)
- A nehézségek ellenére a magyar sportegészségügy minőségi javítása
- Összefogás a társszakmákkal, a sport- és egészségügyi vezetéssel

Köszönöm a figyelmet!

